

REGIONAL ODONTODYSPLASIA (Bir olgu bildirisi)

Osman GÜMRÜ* Çetin KASABOĞLU** Hülya KOÇAK***
Canan ALATLP*** Vakur OLGAC*****

ÖZET

Bu yazıda diş gelişiminin çok ender rastlanan bir anomalisi olan regional odontodysplasia sunulmaktadır.

Dişin mine, dentin ve pupa dokularını etkileyen bu gelişimsel anomali süt ve sürekli dişleri etkiler. Diş dokularının gelişiminde yetersizlik nedeniyle diş radyografide belirgin gözükmeyen ve bu nedenle «hayalet dişler» de denmektedir.

Bu vakada 8 yaşındaki erkek çocuk üst sol çenesinde dişlerinin sürmemesi ve 6 aylıktan itibaren devamlı ateşlenme nedeniyle kliniğimize başvurdu. Yapılan klinik, radyolojik ve patolojik muayene sonucu sol üst çenesindeki dişlerinin regional odontodysplasia'lı olduğu tesbit edildi.

Tedavide hastanın etkilenen dişleri cerrahi müdahale ile alındı ve hastaya geçici parsiyel protez yapıldı.

Anahtar kelimeler : Regional odontodysplasia.

- (*) t.Ü. Dişhek. Fak. Ağız, Diş, Çene Hast. ve Cer. ABD., Öğr. Üy. Doç. Dr.
(**) t.Ü. Dişhek. Fak. Ağız, Diş, Çene Hast. ve Cer. ABD., Araş. Gör. Dr.
(***) İ.Ü. Dişhek. Fak. Ağız, Diş, Çene Hast. ve Cer. ABD., Dokt. Öğr., Dt.
(****) İ.Ü. Onk. Enst. Tümör Patolojisi Bilim Dalı, Öğretim Üy., Doç. Dr.
(*****) İ.Ü. Onk. Ens. Tümör Patolojisi, Dokt. Öğr., Dt.

SUMMARY

REGIONAL ODONTODYSPLASIA (A Report of case)

In this article, a rare abnormality related with the development of tooth called regional odontodysplasia has been introduced.

This abnormality which includes enamel, dentin and pulp tissues of tooth affects both permanent and deciduous teeth. Because of the absence in the development of tissues of tooth an exact view in radiography can not be obtained.

As a results of this view, a term called «Ghost Teeth» is used for these teeth.

In this article the cases consist of 8 years old male children whose teeth in the left maxilla has not been erupted and have frequent fever attacks.

At the end of clinical, radiographic and pathological examinations the teeth in the left maxilla were found to be with regional odontodysplasia.

As a treatment, the teeth were extracted; partial prothesis has been constructed and adapted temporarily.

Key words : Regional odontodysplasia.

GİRİŞ

Dişin mine, dentin ve pulpa dokusunu etkileyen gelişimsel anormali olan odontodisplasia'ya nadir rastlanmaktadır. Odontodisplasia, maksilla ve mandibuladaki süt ve sürekli dişleri etkiler. Anomalinin genel özellikleri; çenelerin herhangi bir bölümünde etkilenen diş veya dişlerin sürememesi, mine ve dentinin hipoplazisi ve hopikalsifikasyonu, etkilenen dişlerle ilgili o bölgede enfeksiyon (abse oluşumu), ağrı ve ateştir. Diş dokularının gelişiminde yetersizlik nedeniyle «hayalet dişler» de denilmektedir.

Bu durum, 1947'de ilk defa McCall ve arkadaşları tarafından tanımlanmıştır (5). O tarihten beri anomali; unilaterale dental malformasyon (1), odontodysplasia (4, 8,12), odontogenesis imperfekta(6), lokalize olarak durmuş diş gelişimi (11), gibi isimler altında literatürlerde yayınlanmıştır. Anomalinin çene kemiklerinin bir bölgesinde bir grup diş etkilemesi nedeniyle «Regional Odontodysplasia» terimi kullanılmış ve kabul edilmiştir (2,3,6,9).

Literatür anomalinin etyolojisi konusunda pek çok görüş ileri sürmekte, fakat hiçbiri tam olarak anomaliyi açıklayamamaktadır. Bunlar arasında lokal dolaşım bozukluğu (6), travma (1,12), beslenme ve vitamin bozuklukları ve yüksek ateş sayılabilir (12).

Klinik olarak etkilenen dişlerin ya sürmeleri gecikir veya hiç süremezler (7,10). Mine ince ve rengi bozuktur; hipoplazik ve düzensiz olarak mineralize olmuştur (7).

Tedavisinde etkilenen dişler çekilir.

Bu yazıdaki amacımız; vak'ın çok nadir olması, enfeksiyonla birlikte bulunması ve hastanın 6 aylıktan itibaren hemen hemen her ay ateşlenmesiydi.

OLGU

8 yaşındaki erkek hasta üst sol çenesinde dişlerinin sürmemesi ve devamlı ateşlenme nedeniyle kliniğe başvurdu. Hasta daha küçük yaşta iken yine aynı bölgede süt dişinin sürmemesi nedeniyle ameliyatla dişini aldırdığını belirtti.

Hastanın alınan anamnezinde, 6 aylıktan sonra hemen hemen her ay ateşlendiği öğrenildi. Anne, çocuğa hamile iken herhangi bir ilaç kullanmadığını ve önemli bir hastalık geçirmediğini ifade etti. Hastanın babası, annesi ve kardeşlerinde benzer bir duruma rastlanmadı.

Hastanın bebeklikten itibaren beslenmesi normaldi, ateşlenme dışında önemli bir hastalık bulgusu yoktu.

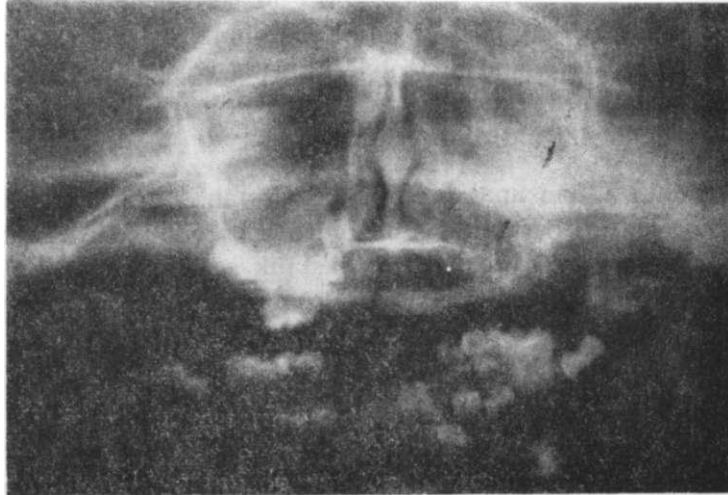
Ekstra oral muayenesinde herhangi bir patolojik duruma rastlanmadı, intra oral muayenesinde üst çenenin sol tarafındaki diş-

REGIONAL ODONTODYSPLASIA

lerin sürmediği ve II. süt azısının yerinde bir fistül bulunduğu görüldü (Resim 1). Radyolojik muayenede sol tarafta pekçok sayıda bozuk yapıda ve ismi ile uygunluk gösteren hayalet yapıda dişler tesbit edildi (Resim 2, 3).

Resim 1 : Hastanın ağız içi görüntüsü.

Resim 2 : Hastanın panoramik röntgeni görülmektedir.

Resim 3 : Hastanın üst sol tarafının oklüzal radyografisi.

Lokal anestezi altında hastanın normal yapıda olmayan germeleri çıkarıldı (Resim 4), ve iltihaplı dokular kürete edildi (Resim 5). Daha sonra kaldırılan lambo 3-0 ipek iplikle stüre edildi. Çıkarılan materyal histopatolojik tetkik yapılmak üzere İ.Ü. Onkoloji Enstitüsü Tümör Patolojisi Bilim Dalına gönderildi. Operasyondan bir hafta sonra yapılan kontrolde fizyolojik iyileşme görülerek dişler alındı. 15 günde bir yapılan kontrollerde hastanın herhangi bir rahatsızlığı olmadığı ve bir daha ateşlenmediği görüldü.

Çıkarılan diş germeleri % 10 tamponlanmış formalinde fikse edildi ve formik asit ile dekalsifiye edildikten sonra takibe alındı ve parafin bloklar hazırlandı. Elde edilen kesitler Hemotoksilen-Eozin ile boyandı ve ışık mikroskobunda incelendi.

Mikroskopik bulgular :

İncelenen kesitlerde kökleri oluşmamış iki üst premolar ve molar diş germi izlendi. (Biopsi rapor no : 2122/89). Dişlerin pul-

REGIONAL ODONTODYSPLASIA

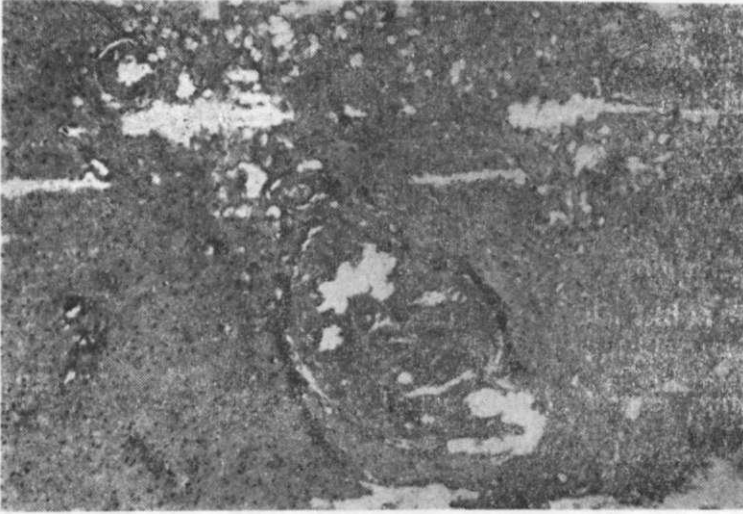
Resim 4 : Hastanın sol üst çenesinden çıkan normal yapıda olmayan diş germeleri.

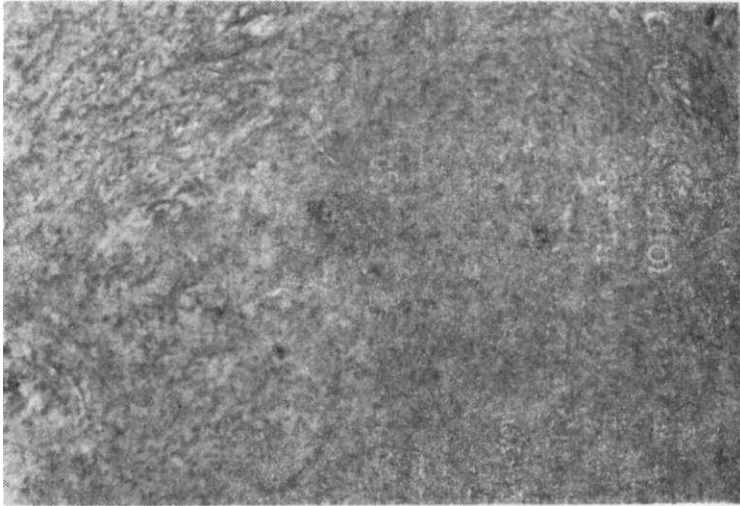
Resim 5 : Diş germeleri çıkartılıp, enfekte dokular kürete edildikten sonra operasyon yerinin görünümü.

palan, lümenleri genişlemiş damarlar içeren gevşek yapıda bağ dokusu biçimindeydi. Pulpa içinde değişik büyüklükte ve değişik kalsifikasyon dereceleri gösteren kireçlenme odakları görüldü (Resim 6, 7). Dişlerin kökleri oluşmamış olduğundan yalnızca kronal den-

Osman GÜMRÜ, Çetin KASABOĞLU, Hülya KOÇAK, Canan ALATLI, Vakur OLGAC

Resim 6 : Pulpa içinde değişik büyüklükte kireçlenme odakları görülmektedir (H.E.X80).

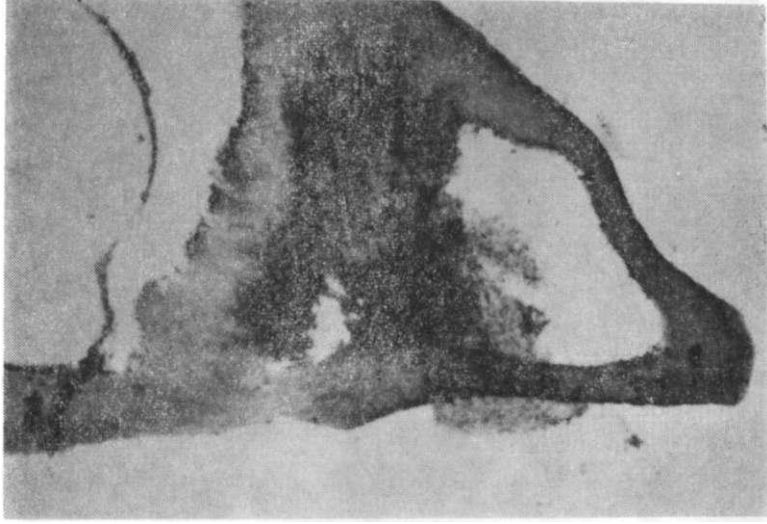

Resim 1 : Pulpada, bağ dokusu içinde küçük, yuvarlak kalsifikasyon odakları izlenmektedir (H.E. X32).

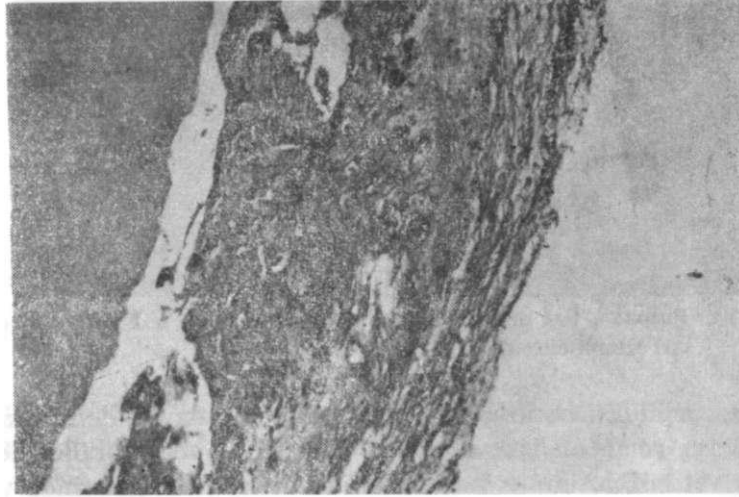
tin incelenebildi. Dentin genellikle tubuler yapıdaydı, dentin kanallarında yer yer genişleme saptandı. Bir çok alanda globüler dentin yapımı vardı. Dentinin içinde özellikle tüberkül bölgelerinde vakuollerin oluştuğu izlendi. Buralarda ayrıca bazofil, amorf bir madde saptanmaktaydı (Resim 8).

REGIONAL ODONTODYSPLASIA

Diş folikülünde de düzensiz kalsifikasyon odakları izlendi. Dekalsifiye kesitlerde ortadan kalkan mine tabakasının yerinde ince bir boşluk bıraktığı saptandı (Resim 9).

Resim 8 : Dişin tüberkül bölgesinde koyu bazofil boyanan amorf madde izlenmektedir (H.E. X80).

Resim 9 : Diş folikülünde kireçlenme odakları ve dekalsifiye olan mine tabakasının bıraktığı boşluk görülmektedir (H.E. X 80).

TARTIŞMA

Gardner ve arkadaşları, folikülde iki tip kalsifikasyon tanımlamışlardır. «A» tipi kalsifikasyonlar, hücrel ve fibröz yapıdaki bağ dokusunda multiple ve düzensiz olarak yerleşmişlerdir. «B» tipi kalsifikasyonlar, daha geniş ve mineralize olmuş bir fibriler matriks-ten ibarettir (2). Bizim vak'amızda da bağ dokusundaki düzensiz kalsifikasyon dereceleri gösteren kireçlenme odakları literatür bilgisiyle uyumluluk göstermektedir.

Genellikle vak'alar bir diş problemiyle gelir. Yumuşak dokuda şiş nadir görülür (6). Bizim hastamızda en belirgin bulgu; hastanın 6 aylıktan itibaren hemen hemen her ay ateşlenmesiydi. Dişler alındıktan sonra ateşlenme görülmedi.

Mikroskopik bulgularda pulpanın içinde değişik büyüklükte kalsifikasyon odaklarına rastlandı. Kronal dentinde tubüler yapının yanı sıra globüler dentinin de geniş alanlar kapsadığı ve dentin kanallarında yer yer genişlemeler olduğu görüldü. Tüberkül bölgelerinde bazofilik boyanan amorf madde biriktiği izlendi. Bunun literatürde bahsedilen «Kalsoferit»e uyduğu saptandı (3,4, 8,11).

Diş follikülünün düzensiz kalsifikasyonlar içerdiği ve de kalsifiye olan kesitlerde mine dokusunun ince bir boşluk bıraktığı gözlemlendi. Bu görünümde literatüre uyumluluk göstermekteydi (1, 2, 4, 8,11,12).

Sonuç olarak histolojik olarak görülen diş follikülü ve pulpa-daki kalsifikasyonlar, globüler dentinin bulunması, kalsoferit oluşumları, klinik ve radyolojik muayene bulguları değerlendirilerek «Regional odontodysplasia» tanısı kondu. Literatür bilgileri bulgumuzla da uyumluluk gösteriyordu.

REGIONAL ODONTODYSPLASIA

KAYNAKLAR

- 1 — Bergman, G., Lysell, L. : Unilateral dental malformation. Report of two cases, Oral Surg. Oral Path. Oral Med., 16 : 48-60, 1963.
- 2 — Gardner, D.G., Sapp, J.P. : Regional odontodysplasia. Oral Surg. Oral Path. Oral Med., 35 : 551-56, 1973.
- 3 — Kinirons, M.J., O'Brien, F.V., Gregg, T.A. : Regional odontodysplasia. An evaluation of three cases based on clinical, microradiographic and histopathological findings. Br. Dent. J., 165 : 136-129, 1983.
- 4 — Lustmann, J., Kline, H. : Odontodysplasia. Report of two cases and review of the literature. Oral Surg. Oral Path. Oral Med., 39 : 781-732, 1975.
- 5 — McCall, J.O., Wald, S.S. : Clinical dental roentgenology, 3rd. ed., W.B. Saunders Comp., s. 170, 1952, Philadelphia.
- 6 — Neupert III E.A., Wright, J.M. : Regional odontodysplasia presenting as a soft tissue swelling. Oral Surg. Oral Path. Oral Med., 67 : 193-196, 1989.
- 7 — Pindborg, J.J. : Pathology of the dental hard tissues. Copenhagen, Munksgard, 120-123, 1970.
- 8 — Pinkham, J.R., Burkes, E.J. : Odontodysplasia. Oral Surg. Oral Path. Oral Med., 36 : 841-850, 1973.
- 9 — Sapp, J.P., Gardner, D.G. : Regional odontodysplasia. An ultrastructural and histochemical study of the soft tissue calcifications., Oral Surg. Oral Path. Oral Med., 36 : 383-392, 1973.
- 10 — Shafer, W.G., Hine, K.M., Levy, M.B. : A textbook of Oral Pathology. Fourth Ed., W.B. Saunders Comp., s. 63-64, 1983.
- 11 — Suicr. T., Jump, E.B., Landis, R.L. : Localized arrested tooth development. Oral Surg. Oral Path. Oral Med., 6 : 1305-1314, 1953.
- 12 — Zegarelli, E.V., Kutscher, A.H. : Odontodysplasia. Oral Surg. Oral Path. Oral Med., 16 : 187-193, 1963.